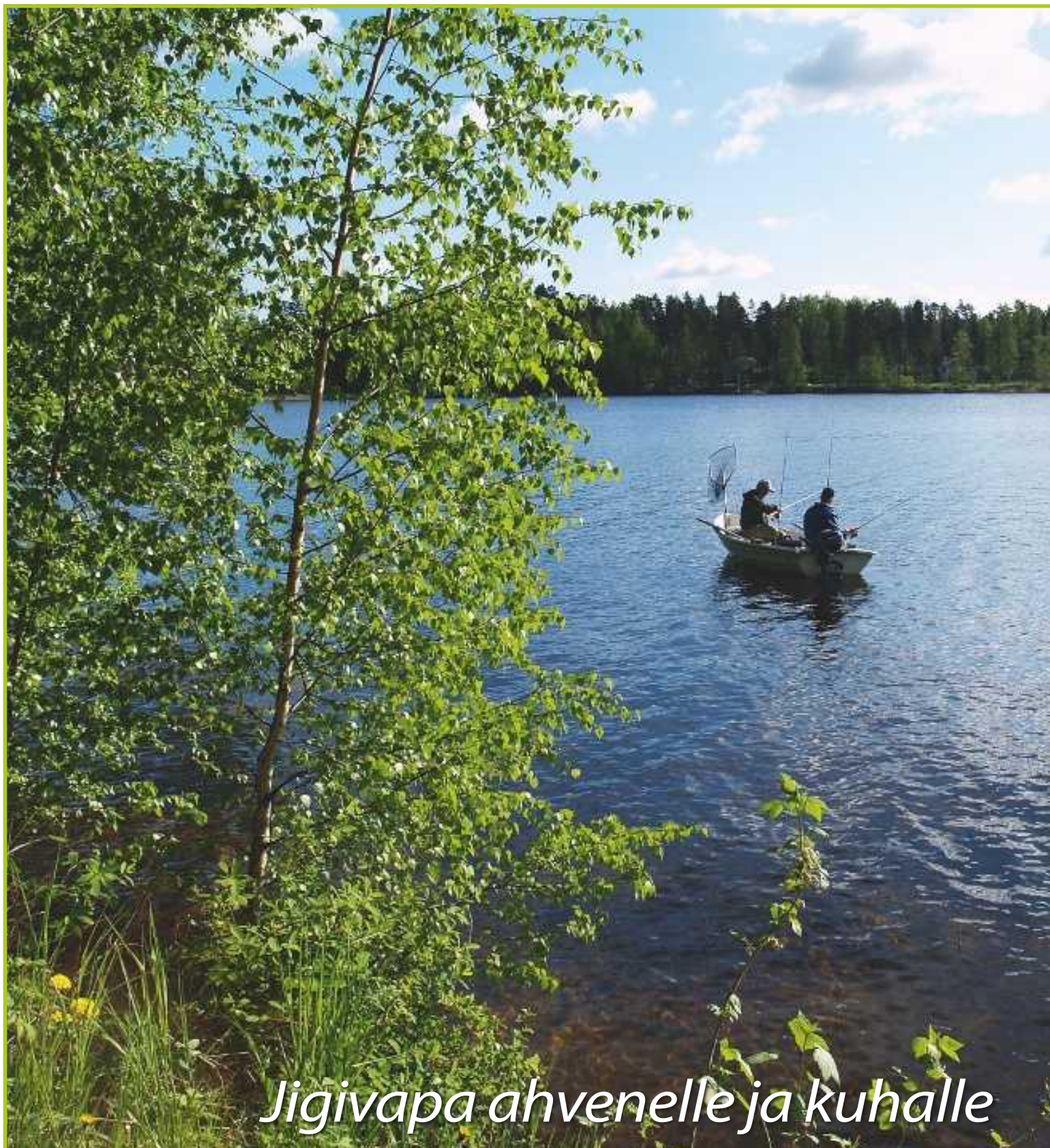

Jigivapa ahvenelle ja kuhalle

Jämäkkä ja t

unnokas

Vapojen testaaminen on haasteellista. Varmasti vavoissa on eroja, isojakin. Mutta mikä on hyvä ja mikä huonompi ominaisuus, siitä päättäminen ei ole aivan yksinkertainen juttu.

JARI TUISKUNEN

■ Välineeseen tottuminen vaikeuttaa testaamista ja arvioita. Heititpä melkein millä tahansa tämänkin testin jigivavoista pitempään, totut sen toimintaan, kädensijaan, kelakiinnikkeeseen jne. Toki tottumisen edellytyksenä on, että vapa täyttää peruskriteerit (mm. viehepainosuosituksen osalta) tähän kalastustyyliin. Varmaa kuitenkin on, että raskaiden haukijerkkien tai kevyiden UL-lippojen heittoon tarkoitetuilla vavoilla ei opi jigittelemään miellyttävästi ikinä.

Valmistajat ja maahantuojaat tietävät tarkkaan, minkälaisia ominaisuuksia nykyajan jigivalta halutaan. Turha enää odottaa testiin mitä tahansa mattopiiskoja kuten ehkä pari-kolmekymmentä vuotta sitten, jolloin jigikalastus oli vielä uutta.

Testaamisen teknisenä ongelmana on, että hyvin paljon toisiaan muistuttavissa jigivavoissa on vain vähän mitattavia ominaisuuksia. Heittopituus on helposti toteutettava mittaus, mutta jigikalastuksessa silläkään tiedolla ei juuri ole merkitystä.

Sen sijaan herkkä tuntuma vieheeseen ja tärppeihin on yksi jigivavan tärkeimmistä ominaisuuksista, mutta kuinka ilmaista se numeroina? Entäpä kalojen pysyminen kiinni vieheessä, mihin vaikuttavat ratkaisevalla tavalla myös vieheen malli, siiman joustavuus, kalastajan vastaisku- ja väsytystaidot jne.

Vapa-kelayhdistelmän tasapainoisuus on jossain määrin merkittävä mukavuustekijä, mutta valitettavasti tasapaino riippuu suuresti siitä, minkä kokoinen kela valalle valitaan. Entäpä kädensijan ja kelakiinnikkeen mukavuus, kun makuasiat vaihtelevat ja ihmisten kourat ovat erikokoisia.

Ongelmista huolimatta olemme kuitenkin käyneet lävitse jälleen ison nipun vapoja ja yrittäneet seuloa niistä parhaat esille.

Testikutsussa pyysimme noin

kuusijalkaisia "yleisjigivapoja", jotka soveltuvat niin kuhan kuin ahvenenkin pyyntiin. Vapoja tuli tarjolle yhteensä 38, joista suurin osa hyväksyttiin vertailuun. Testiryhmällä piti yllin kyllin kiirettä läpi talven ja alkukesän kaikkien koekäytössä ja tässä esitellään vavoista parhaimmat.

Tunnokkuutta ainakin tarvitaan

Tunnokkuus-termi toistuu usein jigivavan ominaisuuksista puhuttaessa. Jigivavan tehtävänä on toimia tuntoelimenä, joka kertoo, mitä siiman toisessa päässä tapahtuu. Tunnokkaalla vavalla kalastaja aistii, milloin jigi tupsahtaa pohjalle tai milloin siihen tarttuu roskia, milloin ahven nylpää jigin häntää ja milloin on vastaiskun hetki. Ellei näitä havaitse, tehot laskevat jyrkästi.

Vapa on karkeasti ilmaistuna sitä tunnokkaampi, mitä keveämpi ja samalla jäntevämpi yhdistelmä siitä on saatu aikaan.

Myös siima vaikuttaa tunnokuuteen todella paljon. On täysin erilaista jigata joustavalla monofiili- kuin venymättömällä kuitusiimalla, joka antaa erittäin paljon paremman tuntuman vapaan kuin vapaan. Jos satut omistamaan "liian" lerppakärkisen vavan, vaihda ihmeessä kuitusiimaan ja ylläty!

Mutta ei kuitusiimakaan aina ole paras valinta. Esimerkiksi kun ahvenet ovat huonolla syönnillä ja pyrkivät vain nypkimään jigii hännästä, kuitusiiman tuntoherkyys aiheuttaa kalastajalle refleksinomaisia vastaiskuja eikä ahvenelle jää mahdollisuutta nielaista jigii kunnolla. Monosiimalla tartuttaa silloin selkeästi varmemmin, ja kalat pysyvät jouston ansiosta keskimääräistä paremmin kiinni koukussa.

Tällaisella syönnillä tulevat esille myös vapojen tartutuserot. Herkkäkärkinen, hiukan löysempi vapa, jollaisia ahvenen jigaukseen tavallisesti suositellaan, nappaa haluttoman assun kyytiin helpommin kuin

jäykkäkärkinen. Jos vielä jäykkiksen siimana käytetään kuitua, vaikeudessa ollaan.

Kuhan vaatimukset vavan suhteen ovat hieman erilaiset. Kuha iskee jigiin useimmiten selkeästi "kopsahtamalla" ja vapa saa olla jäykkäkärkisempi, jotta kovaleukainen kala tarttuu tehokkaasti kiinni. Varsinkin isoa kuhaa jigitettäessä vastaiskuominaisuuksiin kannattaa kiinnittää huomiota.

Harva kuitenkaan vaihtaa jigivapaa sen mukaan, onko vedestä tulollaan ahvenia vai kuhia, joten mekin etsimme tässä testissä enemmän "yleisvapoja" kaikenlaiseen jigitelyyn. Hyvä kompromissi löytyy jostain jäykän kuha- ja notkeamman ahvenvavan väliltä.

Aihiolta vaadittavat ominaisuudet

Vapojen ahiot valmistetaan nykyisin lähes poikkeuksetta hiilikuidusta, mutta niiden toiminnat voivat poiketa toisistaan paljonkin. Kärkitoisella vavalla vain kärki taipuu rasitustilanteessa, kokotoimisella koko aihio kädensijaan saakka kumartaa puolikaaren muotoiseksi. Puolitoimiset vavat ovat jotain tältä väliltä, mutta rajojen häilyvyyden vuoksi olemme jättäneet tämän termin syrjään ja puhumme vain kärki- ja kokotoimisista vavoista.

Kärkitoisista vapaa pidetään yleensä tunnoikkaampana kuin kokotoimisista, koska siinä taipuvan aihion osuus on vain vähäinen. Kuitenkin nykyaikaisten "nopeiden" ja voimakkaiden kuitujen ansiosta kokotoiminenkin vapa voi olla erittäin tunnokas, joten jigikalastajalle kärkitoisinen vapa ei ole mitenkään automaattinen valinta.

Kokotoimisen edut tulevat esille kalaa kammettaessa. Vavan jousto on suurempi koko aihion väsyttäessä kalaa. Siiman katkeamisen riski pienenee, eikä kalan ole helppo repiä viehettä huulestaan. Kokotoimisella vavalla voi käyttää venymätöntä kuitusiimaa hiukan huolettomammin kuin kärkitoisien omistaja.

Vaparenkaiden määrä vaihtelee kuusijalkaisissa vavoissa välillä 5–9 (mukaan lukien kärkirengas), siis melkoisesti. Yleensä kalliimpiin vapoihin laitetaan enemmän renkaita, ja yleisesti uskotaan suuren rengasmäärän olevan parempi sen jakaessa siimasta tulevan rasituksen tasaisemmin koko aihiolle.

Näin varmasti onkin. Käytännön kalastuksessa eroa viisi- ja yhdeksänrenkaisen välillä ei kuitenkaan juuri huomaa. Monirenkaisissa renkaiden suuri määrä saattaa jopa

▲ Viehelenkki on pieni, melko tarpeeton ja joskus jopa ongelmia aiheuttava osan vavan tyvellä. Mitä ulkonevampi lenkki on, sitä helpommin siihen voi siima kiepsahtaa.

▲ Shimano Speedmaster -vavassa on aihioon asti ulottuva sormikolo tunnokkuutta parantamassa. Jotta sormi yltäisi koloon luontevasti, pitää kelajalan olla pikkusormen ja nimettömän välissä.

▲ Useimmat jigivavat ovat kaksiosaisia ja mahtuvat pienenkin auton perätilaan vaikeuksitta. Toisin on yksiosaisien laita.

▼ Jos kelakiinnikkeen kohta on epä mukava ja kylmä, kalastuksen miellyttävyys kärsii. Kuvassa on erilaisia ratkaisuja, joista perinteisintä Fuji-tyypin kiinnikettä edustaa oikealla oleva DAM. Vavat vasemmalta Abu Garcia Rock Sweeper, Berkley Pulse, Carrot Stix, Patriot Power Tip, Yoshino Jig'in Pro, Shimano Speedmaster, Shimano Catana ja DAM Quick Stick Spin.

▲ Porkkanakuitua vahvikkeena hyödyntävä Carrot Stix -vapa erottuu massasta ainakin iloisenoranssin väriyksensä puolesta, eikä minimalistinen kelakiinnikekään ole niitä tavanomaisimpia. Puolitoistakiloinen kirjolohti nousi kuiville kevyesti, tällä kerralla Kuusamo Volframilipan avustamana.

hiukan lyhentää heittoja, kasvaahan kitka siiman hankauspisteiden lisääntyessä. Ja pakkaskalastuksessa jäiden poistaminen on selvästi työläämpää.

Kylmänajan kalastusta harrastessasi muista kiinnittää huomiota myös renkaiden kokoon. Hyvin ahtaat kärkipään renkaat jäätyvät umpeen paljon nopeammin kuin avarat, ja niistä on hankalampi rakasia jäätä pois.

Yksi vavan renkaista on pieni ja huomaamaton viehelenkki aivan aihion tyvellä. Kaikilla vavoilla tätä ei ole, ja mielestäni ei tarvitsisi olla niillä muillakaan. Kuitusiimalla on nimittäin ihmeellinen taipumus välillä kiepsahtaa aihion tyven ympäri ja jäädä kiinni viehelenkkiin,

jolloin kelaus jumittuu ja "sotku" on avattava käsin. Tämä tapahtuu erityisesti silloin, kun viehettä kelataan nopeasti ylös uutta heittoa varten.

Ongelmaa on vaikea ymmärtää, ellei satu omistamaan sellaista kela-vapa-siimayhdistelmää, jossa asia ilmenee tuosta. Itse olen törmännyt moiseen kohtalaiseen useinkin.

Eri painoisia jigejä

Jigittelyssä joudutaan heittämään varsin eri painoisia jigejä riippuen siitä, miten syvältä kaloja tavoitellaan.

Parin metrin vesissä pärjää 4–8 g jigipäillä, mutta aika usein joudutaan kopistelemaan 10–20 m syvyyshyökyä. Jos vielä vedessä esiintyy virtauksia ja tuulikin sattuu temppuilemaan, saa pään koko olla jopa 15–30 g. Ainakin tuollaisia painoja yleisjigivavalla pitäisi pysyä luontevasti heittämään.

Useimmat testiin toimitetuista vavoista tämän myös lupasivat viehepainosuosituksensa mukaan.

▲ **Kuhavavat saavat olla hiukan jäykempiä kuin ahvenen jigittelyssä, joten molempien lajien pyyntiin soveltuva vapa on aina kompromissi.**

▼ **"Liitsivavat" ylhäältä: Carrot Stix CLTX 662ML-F-S 6'6", Ron Thompson Travel Force 6', Ron Thompson Steelhead Pro 6' ja Ron Thompson Hardcore II Spin 6'. Arviot löytyvät Erän netistä www.eralhti.fi.**

▲ **Vapojen siimarenkaiden määrä vaihtelee rajusti. Oikeanpuoleinen Kinetic Angel Fish Heavy Spin pärjää viidellä, mutta Carrot Stix -porkkan-kuituvapaan renkaita on sidottu peräti yhdeksän. Runsas renkaiden määrä auttaa ainakin paineen jakautumista vapa-aihiolle tasaisemmin, jolloin esim. katkeamisen vaara vähenee.**

Joissakin ylärajaksi oli mainittu 20–25 g tai vieläkin pienempi lukema, mutta kokeemme osoittivat, ettei monille 30–40 g painokaan ollut ylivoimainen.

Ehkä valmistajat haluavat tietoisesti opettaa asiakkaitaan käyttämään kevyempiä vieheitä kuin vavan voimakkuuden puolesta olisi tarpeen, pienenehän silloin vavan katkeamisen riski heitossa.

Kädensijan mukavuus

Kädensija-kelakiinnike vaikuttaa ensisijaisesti käyttömukavuuteen. Tällä alueella onkin tapahtunut yhtä ja toista remonttia viime vuosina.

Huomiota herättävimpänä uutuutena mainittakoon kahteen osaan "katkaistut" takakahvat. Katkaisusta ei liene juuri muuta käytännön hyötyä kuin parin gramman painonkevennys, vähäinen materiaalisäästö ja erikoinen - joidenkin mielestä tyylikäs - ulkonäkö, joka saattaa palvella vavan markkinointia.

Mutta edelleen valmistetaan myös perinteisiä suoria kädensijoja ja ikaikaisia Fuji-tyyppisiä mutterikiinnikkeitä varsinkin halvemman pään vapoihin.

Fujin heikkous on kylmyys ja epämukavuus, koska siinä käsi puristaa pelkkää kovamuovia ja metallia. Jos aiot harrastaa jigausta paljon myös kylminä vuodenaikoina, jätä suosiolla tällainen vapa kauppaan. Tai päällystä kelakiinnike jollain eristeellä.

Lämpimämmissä vaihtoehdoissa kiristimenä toimii kädensijan etusa, jolloin ote vavasta on korkki- tai solukumieristeen vuoksi huomattavasti miellyttävämpi. Tähän vaikuttaa toki huomattavasti myös kelakiinnikkeen muotoilu.

Kädensijan pituus puolestaan vaikuttaa heittotehokkuuteen ja vavan tasapainoon. Kovin lyhyellä takakahvalla varustettu vapa saattaa olla nokkapainoinen, eikä heittäminen ole järin mukavaa, kun kahden käden otteelle ei riitä kunnon tilaa.

Mitta on hyvä silloin, kun takakahva ulottuu melkein kyynärpäähän saakka pidettäessä vapa normaalisissa kalastusotteissa. Heittäminen helpottuu lisäiksi pitkäkö takakahva antaa paremmin tukea kalaa väsyttettäessä sekä varsinkin kiskottaessa vieheitä irti pohjasta.

Yksi-, kaksi- vai moniosainen?

Kaksiosaiset vavat ovat tavallisimpia, mutta myös yksi- ja moniosaisia (tavallisimmin 3–4 osaa) tarjotaan. Etenkin yksiosaiset näyttävät lisääntyneen ja testissämme niitä oli jo kolme (Abulta, Kineticiltä ja Shimanolta).

Itse en oikein ymmärrä yksiosaisen ideologiaa. Ne ovat tavattoman hankalia kuljettaa ja samalla lisääntyä vahingoittumisen riski. Sen sijaan mitään todellista hyötyä esimerkiksi parantuneena tunnokkuutena, heittopituuksien kasvuna,

painon keventymisenä tms. emme ole huomanneet yksiosaisuuden mukanaan tuovan.

Moniosaiset ovat erityisen käteviä pikkutilaan mahtuvina matkavapoina, mutta muuta etua ei monipätkäisyydestäkään ole.

Testaamisesta

Vapoja testattiin yhdessä samaan testiin pyydettyjen haspelikelojen kanssa. Merkkiuskollisuutta noudatettiin siinä määrin kuin mahdollista, joten Daiwan vavoilla kalastettiin ensisijaisesti Daiwa-kelojen kanssa jne.

Vapojen toiminnan selvittämiseksi kullakin heitettiin eri painoluokan jigejä alkaen liitsikoosta ja päättyen 40 grammaan, joka alkaa jo olla sellainen paino, että haueenpyyntiä lukuun ottamatta sitä Suomen vesillä harvemmin tarvitsee. Mutta esimerkiksi Jäämerellä (jossa testivat saivat myös näyttöjä antaa) ei kevyempiä kannata usein edes käyttää.

Jaoimme vavat (kelojen tavoin) kolmeen eri hintaluokkaan: alle 50 €, 50–100 € ja yli 100 €. Monet maahantuojat lähettivät samoista vapamerkeistä rinnakkaismalleja (eri pituuksia, eri painoisille vieheille), mutta koska testimateriaalia kertyi muutenkin yli äyräiden, valitsimme kustakin merkistä vain yhden version. Valinta kohdistui siihen vapaan, jonka pituus oli lähimpänä tasan kuutta jalkaa.

Erityisen tuskallista oli testi-voittajien esille seulominen, ehkä hankalampaa kuin yhdessäkään aikaisemmin tekemässäni testissä.

Vavat ovat nykyisin toiminnaltaan niin tasavertaisia, että jopa halpisryhmästä on vaikea löytää selkeitä floppeja. Muutamalla kymmenellä eurolla saa vavan, jolla jigittelee lähestulkoon siinä kuin useita satoja maksavilla huipputuotteilla.

Niinpä joku pieni yksityiskohta saattaa nousta loppusijoituksen määrääväksi tekijäksi. Jos toiselle valalle luvataan takuuta vuosi ja toiselle viisi, on helppo kallistua jälkimmäisen puoleen. Jigihommissa vavan kestävyydellä ja toisaalta takuun pituudella on tavallistakin suurempi merkitys, koska tässä lajissa ollaan normaalia enemmän tekemisissä pohjätärppien kanssa.

Varsinkin keskikasti hintaluokassa 50–100 euroa oli ominaisuuksiltaan äärimmäisen tasainen. On varmaa, että jokin toinen testiryhmä olisi saanut vavat hiukan erilaiseen järjestykseen eri asioita painottaen.

Yleisjigivavat (yli 100 euroa)

Abu Garcia Rock Sweeper 601ML

Hinta: 395 €

Yleistä: Viehesuositus 5–25 g, pituus 183 cm, kädensijan pituus 37 cm, paino 121 g, vaparenkaat 6 + 1 (tyvirengas kaksijalkainen), ei viehelenkkiä, järeä vapaputki ja suojapussi.

Kärkitoiminen, yksiosainen hiilikuituaihio (IM9). Vahvasti muotoiltu solukumikädensija, etuosa kiristytävä kelakiinnike. Vaparenkaissa korkeajalkainen tyvi.

Arvio: Erinomaisen jämällä, ohut ja tunnokka aihio välittää tärpit hienosti. Miellyttävä kelakiinnike. Yksiosaisena hankala kuljettaa ja massiivinen suojaputki painaa melkein 2 kg. Ahtaat vaparenkaat eivät suosi pakkasajan kalastusta.

Erän suositus: Abu Garcia Rock Sweeper on hurjan hintainen vapa, jolla on nautinto jigitellä. Valitettavasti samalla rahalla saisi kymmenen muuta käyttökelpoista jigikeppiä.

★★★★★

Testivoittaja
(yli 100 € vavat)

Shimano Speedmaster X63MB

Hinta: 168 €

Yleistä: Viehesuositus 7–21 g, pituus 192 cm, kädensijan pituus

Jigivapoja yli 100 euroa ylhäältä Abu Garcia Rock Sweeper 601ML, Shimano Speedmaster X63MB ja Berkley Pulse 1143325 – 6'3".

37 cm, paino 121 g, vaparenkaat 6 + 1, viehelenkki.

Kärkitoiminen, yksiosainen biokuituaihio. Voimakkaasti muotoiltu korkkikädensija, jonka takaosa kaksiosainen. Etuosassa aihioon asti ulottuva sormisyvennys. Kelakiinnike Fuji-tyyppinen.

Arvio: Todella herkullisen tuntui-
nen, mukavan jämällä ja tun-
nokas vapa, jolla pystyy nakke-
lemaan helposti jopa 30 g jigejä.
Ei pakkaskalastukseen kelakiin-
nikkeen kylmyyden ja ahtaiden
kärkirenkaiden vuoksi. Aihioon
saakka ulottuva sormisyvennys
parantaa tuntumaa ainakin teo-
riassa, mutta tällöin kelajalkaa tu-
lee pitää pikkusormen ja nimetö-
män välissä, muuten etusormi ei
yletä koloonsa luontevasti. Isom-
mat kelajat (mm. Penn 360 Slam-
mer) eivät mahdu paikalleen.

Erän suositus: Shimano Speed-
master on mainio vapa vaati-
vaan kuhan-ahvenen jigailuun,
mutta yksiosaisuus hankaloittaa
mukaan ottamista matkalle. Hä-
visi testivoittajalle vapaputken
verran, tosin hintojen välirahalla
sellaisia ostaa useamminkin.

★★★★★

Berkley Pulse 1143325 – 6'3"

Hinta: 129 €

Yleistä: Viehesuositus 5–20 g, pi-
tuus 191 cm, kädensijan pituus
37 cm, paino 107 g, vaparenkaat
7 + 1, ei viehelenkkiä.

Kärkitoiminen hiilikuituaihio (IM7).
Spigot-liitos. Vahvasti muotoiltu
solukumikädensija, jossa taka-
kahva on "katkaistu". Kelakiinnik-
keen kiristysosa toisin päin kuin
vavoilla yleensä eli jää kämmen-
nen sisälle.

Arvio: Erittäin kevyt, tunnokka ja
tasapainoinen vapa soveltuu
parhaiten pienehköjen jigien
heittämiseen. 20 g alkaa olla jo
ylärajoilla. Omintakeisesti toteu-
tettu kelakiinnike kohtuullisen
miellyttävä, lämmin myös kyl-
mällä kelillä. Kiinnike ahdas vä-
hänkin isojalkaisemmille keloille.
Kärkirenkaat ahtaita ja hankalia
pakkaskalastuksessa.

Erän suositus: Berkley Pulsessa,
Berkleyn kilpatiimin suunnit-
telemassa huippuvavassa on
huippunopea toiminta, joten
erinomainen myös liitsien vis-
kelyyn.

★★★★★ ½

Yleisjigivavat (50–100 euroa)

Tica Piper 6' G

Hinta: 94 €

Yleistä: Viehesuositus < 30 g, pi-
tuus 184 cm, kädensijan pituus
50 cm, paino 128 g, vaparenkaat
7 + 1, viehelenkki.

Kärkitoiminen hiilikuituaihio,
kärki fluorikeltainen. Vaparen-
kaat hyvin korkeajalkaisia. Aihi-
on tyvellä 10 cm kumitettu alue
suojaamassa vieheen kolhuilta.
Muotoillun kädensijan korkki
ulottuu kelakiinnikkeen taakse.
Kela kiinnittyy kiristysmutterilla.

Arvio: Miellyttävän tasapainoi-
nen, todella jämällä ja tunno-
kas vapa, jossa pitkä, hyvin tu-
kea tarjoava kädensija ja mukava
otekohta. Avarat vaparenkaat so-
pivat pakkaskalastukseen, mut-
ta korkeat jalat tarttuvat siiman
kierteisiin ja lenkkeihin matala-
jalkaisia helpommin.

Erän suositus: Tica Piper on näp-
pärä, muutamalla yksityiskoh-
dalla erittäin tasaväkisistä kär-
kiporukasta edukseen erottuva
jigivapa ahvenen ja kuhan ka-
lastukseen. Plussaa myös 5 v. ta-
kuusta.

★★★★★ ½

Testivoittaja
(50–100 € vavat)

Patriot Ambidex Shadow SP 9863 6'3"

Hinta: 85 €

Yleistä: Viehesuositus 7–21 g, pi-
tuus 193 cm, kädensijan pituus
44 cm, paino 141 g, vaparenkaat

Jigivapaja 50–100 euroa ylhäältä Tica Piper 6' G, Patriot Ambidex Shadow SP 9863 6'3", Patriot Jig-It SP 7960 6' ja Shakespeare Ugly Stik Graphite GSP 1160-2M 6'6".

7 + 1 Fuji alumiinioksidi, viehelenkki, Cordura-vapaputki.

Kokotoiminen hiilikuituaihio. Lievästi muotoiltu korkkikahva, jossa tyvivahvistus. Fuji-kelakiinnike, jossa korkkia otekohtassa.

Arvio: Pitkähköllä kädensijalla varustettu napakka ja tuntuu kankaan tapaan. Heittää n. 30 grammaan asti. Painavahko.

Erän suositus: Patriot Ambidex Shadow SP on kelpo jigivapa ahven-kuhajigittelyyn. Erottuu todella tasaisessa kärkiryhmissä vapaputkellaan.

★★★★★ ½

Jigivapaja 50–100 euroa ylhäältä Yoshino Jig'in Pro JP662MFS, Kinetic Angel Fish Heavy Spin 6-2-M 6', Patriot Power Tip SP 5360 6' ja Shakespeare Ugly Stik Lite SP 1160 2HM 6'0".

Patriot Jig-It SP 7960 6'

Hinta: 65 €

Yleistä: Viehesuositus 3,5–14 g, pituus 183 cm, kädensijan pituus 42 cm, paino 119 g, alumiinioksidi vaparenkaat 6 + 1, ei viehelenkkiä.

Kokotoiminen hiilikuituaihio (IM-8). Kaksiosaisella takakahvalla varustettu kädensija, jossa etuosaa korkkia ja takaosa solukumia. Kela kiinnittyy kädensijan etuosaa kiertämällä, miellyttävä otekohta.

Arvio: Napakka, tunkas ja tasapainoinen kokonaisuus, jossa käteen istuva kelakiinnike. Viehesuosituksen voi ylittää 10-15 grammalla, mutta aihio on hiukan herkempi kuin Ambidex Shadowissa.

Erän suositus: Patriot Jig-It SP on todella asiallinen jigivapa ahven- ja pienehköjen kuhien kalastukseen.

★★★★★ ½

Shakespeare Ugly Stik Graphite GSP 1160-2M 6'6"

Hinta: 79 €

Yleistä: Viehesuositus 10–25 g, pituus 181 cm, kädensijan pituus 36 cm, paino 136 g, vaparenkaat 5 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen hiilikuituaihio. Muotoilematon korkkikädensija. Kela kiinnittyy kädensijan etuosaa kiertämällä. Korkki jatkuu kelakiinnikkeen taakse. Kädensijan tyvellä ei vahviketta tai tulppaa.

Arvio: Toiminnaltaan erittäin jämäkkä, tunkas ja tarpeen vaatiessa yli viehepainosuositustenkin venyvä vapa, jolla jigaaminen sujuu nautinnollisesti. Miellyttävä kelakiinnike kylmälläkin kelillä. Mitattu pituus 6'.

Erän suositus: Shakespeare Ugly Stik Graphitessa on yksi tämän vaparyhmän jämäkimmistä aihioista. Oiva työkalu vähän isommille jigeille ja suuremmille kaloille.

★★★★★ ½

Yoshino Jig'in Pro JP662MFS

Hinta: 89 €

Yleistä: Viehesuositus 7–28 g, pituus 197 cm, kädensijan pituus 35 cm, paino 125 g, rosteri vaparenkaat 7 + 1, viehelenkki.

Kärkitoiminen hiilikuituaihio (IM7). Korkkikädensija, kaksiosainen takakahva, iso päätytappi. Kela kiinnittyy kädensijan etuosaa kiertämällä.

Arvio: Erittäin tunkas ja jämäkkä, hienosti jopa 30 g jigeillä pelaava aihio. Miellyttävä otekohta ja tasapainoinen kokonaisuus. Takuuta vain vuosi.

Erän suositus: Yoshino Jig'in Pro on todella erinomainen vapa kuhan jigittelyyn. Ahvenille hiukan liian jämäkkä.

★★★★★ ½

Kinetic Angel Fish Heavy Spin 6-2-M 6'

Hinta: 59 €

Yleistä: Viehesuositus 8–28 g, pi-

tuus 187 cm, kädensijan pituus 35 cm, paino 163 g, vaparenkaat 4 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen hiilikuituaihio. Muotoilematon korkkikädensija. Fuji-tyyppinen kelakiinnike.

Arvio: Melko painava ja jämäkkä vapa, jossa ruutia riittää helposti jopa yli 30 g vieheille. Vähilläkin vaparenkailla pärjää.

Erän suositus: Kinetic Angel Fish Heavy Spin on jämäkkä, aavistuksen tunnoton perusvapa vähän raskaammille jigeille kuhan jigittelyyn.

★★★★★

Patriot Power Tip SP 5360 6'

Hinta: 69 €

Yleistä: Viehesuositus 7–21 g, pituus 185 cm, kädensijan pituus 42 cm, paino 135 g, vaparenkaat 6 + 1 ruostumatonta terästä, ei viehelenkkiä.

Kärkitoiminen hiilikuituaihio, spigot-liitos. Vahva E-Glass/hiilikuitukärki, jossa punainen sidos. Kaksiosaisella takakahvalla varustettu korkkikädensija, solukuminuppi. Kelakiinnike kiristettävään kädensijan etuosasta.

Arvio: Miellyttävän jämäkkä, tunkas ja hyvin tasapainossa oleva vapa, jolla suositusviehepainon voi helposti ylittää 10 g. Kelakiinnike mukava, mutta kädensijan takaosa turhan ohut.

Erän suositus: Patriot Power Tip on varsin käyttökelpoinen vapa ahvenen ja kuhan jigaukseen. Vahva rakenne näkyy 2 v. pitempänä takuuna kuin muilla Patrioteilla.

★★★★★

Shakespeare Ugly Stik Lite SP 1160 2HM 6'0"

Hinta: 69 €

Yleistä: Viehesuositus 10–30 g, pituus 181 cm, kädensijan pituus 37 cm, paino 147 g, vaparenkaat 7 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen hiilikuituaihio, jossa lasikuituvahvistus. Liitoskohta ei aivan puolivälissä, joten kuljetuspituus normaalia suurempi (101 cm). Kestävydestään tunnettu rakenne. Lievästi muotoiltu korkkikädensija, jossa kelakiinnikkeen alle ulottuva korkikieli. Kelakiinnikkeen kiristys kädensijan etuosasta.

Arvio: Raskaahko ja hiukan keulapainoinen, mutta jämäkkä vapa, jossa riittää voimaa. Mukava otekohta. Viehelenkki töröttää hankalasti sivulla.

Erän suositus: Shakespeare Ugly Stik Lite SP on kestävyttä arvostavan valinta jigivavaksi.

Shimano Catana BX 180 MH-J

Hinta: 55 €

Yleistä: Viehesuositus 15–40 g, pituus 181 cm, kädensijan pituus 37 cm, paino 98 g, vaparenkaat 5 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen hiilikuituaihio (XT30). Muotoiltu, ohut korkkikädensija. Kelakiinnikkeenä kiristysmutteri. Korkki ulottuu kiinnikkeen taakse.

Arvio: Erittäin kevyt, mutta todella jämällä ja tunnokka. Viehesuositus tuntuu aavistuksen ylivoimaiselta, mutta 30 g jigit lentävät vielä. Hapellavaksi harvinaisen pieni alin siimarengas. Kädensijan ohuus oudokuttaa.

Erän suositus: Shimano Catana BX on tunnokka, ohutaihioinen vapa kuhan jigaamiseen. Paremmalla kädensijalla tässä olisi enemmän aineita.

Shimano Nexave BX 180 MH-J

Hinta: 79 €

Yleistä: Viehesuositus 15–40 g, pituus 180 cm, kädensijan pituus 29 cm, paino 96 g, vaparenkaat 5 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen hiilikuituaihio. Muotoiltu, ohut korkkikädensija, korkki ulottuu kelakiinnikkeen taakse. Kiinnikkeen kiristys kädensijan etuosaa kiertämällä.

Arvio: Erittäin kevyt, jämällä ja tunnokka aihio, viehesuositus aavistuksen ylivoimainen. Hyvin lyhyt ja ohut kädensija vaatii tavallista enemmän tottumista ja painaa ikävästi kyynärvartta esim. vieheitä pohjasta kiskottaessa.

Erän suositus: Shimano Nexave BX on jigitelyyn kehitetty Nexave-sarjan vapa, jonka napakkuus ja tunnokkuus riittää myös kuhalle. Kädensija ylivoimaisesti heikoin lenkki.

Jigivapoja 50–100 euroa ylhäältä Shimano Catana BX 180 MH-J, Shimano Nexave BX 180 MH-J, Daiwa Procaster 602MRS 6', Kinetic Angel Fish Vertical Jigging 62-1-M 6'2" ja DAM Quick Stick Spin 40 1.95 M.

Daiwa Procaster 602MRS 6'

Hinta: 69 €

Yleistä: Viehesuositus 4–14 g, pituus 182 cm, kädensijan pituus 35 cm, paino 118 g, vaparenkaat 6 + 1, ei viehelenkkiä.

Kokotoiminen hiilikuituaihio (IM7). Spigot-liitos. Lievästi muotoiltu korkkikädensija. Fuji-kelakiinnike.

Arvio: Perustoiminen, suhteellisen napakka aihio kelpaa kohtuullisesti niin jigitelyyn kuin monenlaiseen muuhunkin heittokalastukseen. Lievä hyötyminen alkaa yli 20 g painoissa. Kelakiinnike tökkii parempien vaihtoehtojen jälkeen, pakkaskelillä jääkylmä.

Erän suositus: Daiwa Procaster on käyttökelpoinen vapa ahvenen ja pienemmän kuhan jigitelijälle matalahkoista vesistä.

Kinetic Angel Fish Vertical Jigging 62-1-M 6'2"

Hinta: 69 €

Yleistä: Viehesuositus 8–28 g, pituus 188 cm, kädensijan pituus 38 cm, paino 160 g, kaksijalkaiset vaparenkaat 5 + 1, viehelenkki.

Yksiosainen, karkitoiminen hiilikuituaihio. Muotoilematon korkkikädensija. Fuji-tyyppinen kelakiinnike.

Arvio: Melko raskas, tukevatekoinen ja voimakas, ei pienistä notkahteista. Nimestä päätellen kehitetty erityisesti pystyjigaukseen, mutta toimii myös normaalissa jigikalastuksessa järeäköjä (max

50 g) jigejä käyttäen. Katkesi normaalissa n. 20 g jigin heitossa. Myös kaksiosainen versio Angel Fish Vertical Jigging 62-2-M.

Erän suositus: Kinetic Angel Fish Vertical Jigging on tosi jämällä, painavahko vapa kuhan ja hauen jigitelyyn. Yksiosaisuus haittaa matkailukäyttöä.

Yleisjigivavat (alle 50 euroa)

Shakespeare Trion SP 9060 6'0"

Hinta: 49 €

Yleistä: Viehesuositus 5–20 g, pituus 182 cm, kädensijan pituus 33 cm, paino 114 g, vaparenkaat 5 + 1, viehelenkki.

Karkitoiminen hiilikuituaihio (IM8). Lievästi muotoiltu korkkikädensija. Kelakiinnike kiristetään etukahvasta. Korkkikieli kelakiinnikkeen takana.

Arvio: Tunnokka ja jämällä aihio, miellyttävä kelakiinnike. Viehesuosituksen voi ylittää ainakin 10 grammalla. Pienimmille jigeille hieman tunnoton.

Erän suositus: Shakespeare Trion on edullinen vapa, josta saa perusajallisen työkalun kuhan ja ahvenen jigaamiseen.

Shakespeare Agility ASP 6060 2M

Hinta: 49 €

Yleistä: Viehesuositus 7–25 g, pituus 183 cm, kädensijan pituus 38 cm, paino 127 g, vaparenkaat 6 + 1, viehelenkki.

Karkitoiminen hiilikuituaihio (IM8). Lievästi muotoiltu korkkikädensija, jossa paksuina kohtaa vapakämmentä kohdalla. Kelakiinnikkeen kiristys lukitusmutterilla. Korkki jatkuu kelakiinnikkeen taakse.

Arvio: Tunnokka, hiukan Trionia herkempi ja sirompi. Tarjoaa mukavan otteen kelakiinnikkeestä, jossa kylmältä suojaava korkkikieli.

Erän suositus: Shakespeare Agility on hintaisekseen varsin asiallinen vapa vähän kevyempään ahvenen ja kuhan jigitelyyn.

Daiwa Megaforce 662MFS 6'6"

Hinta: 49 €

Yleistä: Viehesuositus 4–21 g, pituus 197 cm, kädensijan pituus 39 cm, paino 145 g, vaparenkaat 6 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen hiilikuituaihio. Lähes tasapaksu korkkikädensija. Fuji-tyyppinen kelakiinnike.

Arvio: Hiukan raskas vapa, jota tuskin on suunniteltu jigitelyyn, mutta toimii siinäkin kohtuullisesti, parhaiten 10–20 g vieheiden kanssa. Käteen ikävä kelakiinnike.

Erän suositus: Daiwa Megaforce on enemmän yleisvapa, mutta keskiraskas jigitelykin onnistuu.

Wake Sergeant Jigger 1.75 Lite

Hinta: 38,90 €

Yleistä: Viehesuositus 5–20 g, pituus 176 cm, kädensijan pituus 39 cm, paino 108 g, vaparenkaat 7 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen aihio, 80/20% IM6-hiilikuitua/lasikuitua. Muotoiltu korkkikädensija, jossa Fuji-tyyppinen kelakiinnike. Vaparenkaat hyvin korkeajalkaisia ja karkirengas etuviisto.

Arvio: Mukavan kevyt, herkkäkärkinen ja tunnokka vapa, jonka arvostaa laskee ohut ja käteen kylmä kelakiinnike. Varsinkin ensimmäinen vaparengas oudon

Jigivat alle 50 euroa ylhäältä Shakespeare Trion SP 9060 6'0", Shakespeare Agility ASP 6060 2M, Daiwa Megaforce 662MFS 6'6", Wake Sergeant Jigger 1.75 Lite, Wake Sergeant Jigger 1.75 Stiff ja Wake Captain Jigger 1.95.

korkeajalkainen, mutta kalastuksessa sillä ei havaittu olevan merkitystä. Vapaputkeen tms. pakkaamista töröttävät renkaat hieman vaikeuttavat.

Erän suositus: Wake Sergeant Jigger 1.75 Lite vakuuttaa, että halvallakin saa näpsäkän jigivavan.

★ ★ ★ ½

Wake Sergeant Jigger 1.75 Stiff

Hinta: 31,90 €

Yleistä: Viehesuositus 15–45 g, pituus 175 cm, kädensijan pituus 39 cm, paino 125 g, vaparenkaat 7 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen aihio, 80/20% IM6-hiilikuitua/lasikuitua. Muotoiltu korkikädensija, Fuji-tyyppinen kelakiinnike. Vaparenkaat hyvin korkeajalkaisia ja karkirengas etuviisto.

Arvio: Voimakas, todella jämällä vapa isohkojen jigien heittämiseen. Ikävän ohut otekohta paksukouraisille. Yksi vaparengas särkyi testin esimetreillä.

Erän suositus: Wake Sergeant Jigger 1.75 Stiff on hinta-laatusuhteeltaan kenties testin paras vapa esim. kuhan jigittelyyn liitsikokoa suuremmilla vieheillä.

★ ★ ★ ½

Muutamilla vavoilla kalastettiin myös Jäämerellä, missä ihanteellisia jigikohteita ovat mm. pienet seitit ja turskat.

Wake Captain Jigger 1.95

Hinta: 39,90 €

Yleistä: Viehesuositus 10–30 g, pituus 195 cm, kädensijan pituus 40 cm, paino 120 g, vaparenkaat 7 + 1, viehelenkki.

Kokotoiminen hiilikuituaihio. Tavallista pitkäjalkaisemmat vaparenkaat. Muotoiltu korkikädensija. Fuji-tyyppinen kelakiinnike.

Arvio: Tunnokas, sopivan herkkäkärkinen vapa toimii parhaiten 10–20 g jigeillä. Pakkassäällä kylmä ja isoon kouraan turhan ohut kädensija.

Erän suositus: Wake Captain Jigger 1.95 on hintaisekseen asiallinen jigivapa.

★ ★ ★ ½

Jigivapojen takuuajat ja maahantuojiin yhteystiedot sivulla 31.

Kalastusopas Peter Lahden jigivapasuosituks

Jigikalastajan tärkein työväline on vapa, jonka ominaisuuksista tärkein on puolestaan sopiva jäykkyys. Kaikki muut seikat kuten vavan pituus, tasapaino, kädensijat, aihion nopeus, vaparenkaat yms. ovat makuasioita.

Vavan jäykkyyden on muodostettava tasapaino käytettävän siiman, pyyntikalan kokoluokan sekä heitettävien jigipäiden kanssa.

Mikäli pääkohteina ovat kuha ja ahven, joutuu jo tekemään kompromisseja vavan toimivuuden suhteen. Jos vapaa on vielä tarkoitus käyttää läpi avovesikauden, jää yhden vavan harteille rutkasti lastia.

Että yhdellä vavallako ei pärjää?

Verrataanpa asiaa varovaisesti golfaajaan. Aika harvalla on pelatessaan vain yksi maila mukanaan. Samaan tapaan jigauksen himoharrastaja tarvitsee jopa kahdeksan erilaista vapaa. Asiasta innostunut tulee toimeen kuitenkin jo neljällä setillä.

Mutta alkuun pääsee toki yhdelläkin vavalla, jollaiseksi suosittelen jäykkäkärkistä 6–7 jalan pituista mallia. Lisäpisteitä vavalle antavat isot siimarenkaat, korkkikahvat sekä aihion keveys.

Suuret renkaat tulevat arvoonsa myöähäisyyksyllä, mikäli pakkaset yllättävät. Kuitusiimalla on tapana kuljettaa vettä mukanaan ensimmäisiin vaparenkaisiin. Jos ne ovat hyvin ahtaita, niihin kerääntyy nopeasti siiman kulkua haittaavia jääklimppejä. Suurista renkaista soljuu helpommin läpi myös kuitusiiman ja monofiliperukkeen välinen solmu.

Korkkikahvat sekä aihion keveys ja tasapaino ovat puolestaan kalastuksen mukavuustekijöitä.

Peterin perusvavat

Kevätvapa kuhan ja ahvenen jigaamiseen: Jäiden lähdestä heinäkuun alkuun jigataan pääasiassa matalassa vedessä. Käytettävät jigipäät ovat kevyitä, joten vavan ominaisuuksiin kuuluu kyky heittää 4–14 g painoja. Vavan kärki ei saa olla liian löysä. Isomman kalan tartuttamisen ja siimapussin oikaisemisen vuoksi myös jämähäykyttä tarvitaan.

Syysvapa kuhan ja ahvenen jigaamiseen: Kalastettaessa syvältä, yli 10 metristä aina 20 metriin asti, käytössä ovat raskaat jigipainot. Myös kalan tartuttamiseen syvältä vaaditaan jäykkäkärkistä vapaa. Toisaalta ahventen varalta vavasta pitäisi löytyä myös joustoa tai vastaavasti kalastajalta herkäät kädet, joilla joustaa ahventen pahimmat rimpulit.

Kuhavapa: Mikäli kalastetaan ainoastaan kuhaa, valinta kohdistuu jäykkäkärkiseen, lähes tunnotomaan vapaan. Sellainen ei ole parhaimmillaan kevätkalastuksessa, mutta isojen kuhiin varma tartuttaminen on tärkeämpää kuin pitkä, tunnokkaat heitot.

Raskaan sarjan kuhavapa: Tämä vapa on todella lyhyt, vain 120-senttinen. Lyhyen vavan puolesta puhuvat suoraan veneen alta tulevat rajut tärpit kalastettaessa syvistä vesistä. Lyhyt, nopea aihio mahdollistaa tartutuksen eikä painavien jigipäiden kääntä heittämisessä ole ongelmia.

Peter Lahti

